Ч. 197 Второк 2 (14) вересня 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Роботи парляментарного субкомітету. — Віче Німців в Тішині. — „Руслан“ о ситуациї.)

З Відня доносять о окінченю праць субкомітету парляментарного, що займає ся уложенем нового реґуляміну для палати послів. Зміни реґуляміну мають бути слідуючі: десяти мінутових перерв не буде, не буде також іменного голосованя над формальними внесенями і власть дисциплінарна президента буде розширена. Коли така редакция одержить потверджене ґруп парляментарної більшости, то імовірно поставить єї предсідатель Кола польского пос. Яворский яко самостійне внесене, котре буде передане комісиї до як найскоршого полагодженя. Перше читане має бути як найскорше окінчене, тому по промові одного опозицийного посла, буде поставлене внесене на замкнене дискусиї. Друге читане зачне ся внесенем, аби приймити цілий змінений реґулямін en bloc. Першою точкою порядку дневного в палаті послів буде вибір членів делеґациї, а другою буджетова і угодова провізория, до котрих ухваленя буде на случай потреби примінений §. 14. Ще не рішено, хто має проводити Раді державній яко найстарший віком.

Вчера відбуло ся в Тішині віче опозицийних Німців. Явили ся майже всі посли німецкі зі Шлезка до Ради державної і на Сойм, а також др. Шікер і около 1300 мужів довірія з Шлезка. Промавляли Менґер, Тірк, Демель, Рохованьский, Геґер, Шікер. Збори однодушно ухвалили резолюцию против язикових розпоряджень, запротестували против шкільного внесеня пос. Ебенгоха і против „підущуваня“ мешканців Шлезка не-Німців против Німців.

В справі нинішного внутрішного положеня пише „Руслан“:

„Хто нині бодай в головних чертах хоче оріентувати ся у внутрішнім положеню нашої Долитавщини, а не хоче підлягати найрізнороднійшим толкам дневників всяких таборів і після них з дня на день зміняти свої погляди, той мусить мати на памяти деякі головні точки, що з загального хаосу вістий виринають неначе дороговкази.

На основі наших інформаций точками такими суть:

1) Що правительство на разї залишило всякі дальші проби примиреня клюбів обструкцийної лївиці.

2) Що оно оперло ся на теперішній більшости парляментарній в цілях чисто державних, се значить: щоби зломити обструкцию і лагодити біжучі справи.

3) Що правительство не заанґажувало ся на разї до ніяких есенциональних змін істнуючої конституциї; що однакож, в мисль тронової річи, оно не противить ся в засаді деяким змінам сеї конституциї, застерігаючи собі суд о всім в конкретних случаях, наколи такі зміни будуть ким-небудь проектовані.

4) Що правительство годить ся на переведене рівноправности всїх народів австрийских.

5) Що по точнім означеню таких а не иньших відносин межи правительством а теперішною більшостию парляментарною, межи обома чинниками наступило повне порозуміне.

6) Що мимо сего порозуміня теперішна більшість парляментарна не стала сторонництвом „правительственним“, а у всяких справах лишила собі свобідну руку.

7) Що всякі донесеня про які-небудь діференциї межи поодинокими клюбами більшости парляментарної суть безпідставні.

Хто ті точки з'уміє мати на памяти, для сего всякі дневникарскі, найбільше суперечні вісти, походячі хоч би із „доброго“, „поважного“, або „вірнодостойного“ жерела будуть лише пригідною лектурою, до котрої він завсігди з'міє примінити строгу критику“.

Новинки.

Львів дня 13-го вересня 1897.

— **Є. Е. п. Президент міністрів** гр. Казим. Бадені переїхав в суботу через Львів до Буска на похорон довголїтного управителя своїх дібр бл. п. Токаржевского. В неділю вернув Є. Експ. до Відня.

— **Операция Є. Ем. Кардинала** удала ся і стан недужого вповні вдоволяючий. В суботу рано о години $9^1/_2$ приступив до операциї профессор др. Ридиґер при участи чотирох лїкарів асистентів а в присутности ще трох иньших лїкарів, дра Зембицкого, дра Гладишовского з Тернополя і дра Ренцкого, прибочного в часї недуги лїкаря Є. Еміненциї. Недужий заховав перед операциєю великий спокій духа і готов був навіть піддатись операциї без хльороформованя, однак лїкарі орекли, що потрібне захльороформоване. Операция тревала майже не цілу годину, по чім перенесено недужого на постіль, уставлену в сали рецепцийній. При недужім перебуває безперервно один з лїкарів, а в перших днях буде також др. Ридиґер раз-в-раз навідувати ся. Операция виказала точність діяґнози, яку поставили проф. др. Яворский з Кракова і проф. др. Нотнаґель з Відня.

---

3)

НЕКУПНЕ.

(Оповіданє з російского — П. Н. Полевого).

(Дальше).

І він мовчки стиснувши руку Гвоздилина, тихо вийшов з кабінету.

Семен Силич поглянув в слїд за ним і злобно зашипів:

— Побожненький! Капля в каплю синок любенький — Іван Семенович! Одним узлом вас звязати, та....

Він не докінчив; надавив ґузик дзвінка і велїв подати карету.

Іван Семенович був наймолодшим і улюбленим сином Семена Силича і невважаючи на то, за послїдні три- чотири роки він став до вітця в дуже дивні, майже ворожі відносини.

В тиждень по уродженю Івана Семеновича жена Семена Силича упокоїла ся від пологової горячки і вітцю прийшло ся плекати і виховувати сина без матери. Може бути, що именно длятого Гвоздилин не чув душі в молодшім сині і нічого не пожалував на вихованє і образованє Васька. Дитина помимо всїх заходів і печаливости росла марна, слабовита, блїда, не гарна — і отець не раз мусїв побоювати ся о его житє і здоровле... Учити ся почав він пізно, але учив ся жадно, всьо піймав в миг, зачитуючись по ночах та всьо забуваючи за книжкою. Отець не міг налюбувати ся Васьком. В ті лїта як двох старших синів приходило ся майже силою засаджувати за книжку — Васько рвав ся до науки, засипуючи учителїв питанями, чудуючи їх своєю пильностию... Легко приготовив ся до пятої кляси ґімназияльної, легко окінчив курс, ні разу не пожалувавшись на трудність вивченя старинних язиків.

Отець не міг нарадувати ся Васьком ще й тому, що в двох послїдних клясах ґімназиї старші брати его і гуляли і гроші зичили, а Васько з дому ні ногою і навіть не знав куди дївати гроші, які єму отець давав... Лиш одно не подобало ся вітцеви; дитина росла якоюсь понурою, поважною — майже сумною. Бувало сам один по саді ходить та свої думки думає. Але отець старав ся об'яснити то по свому:

— Поважний росте мій Іван Семенич! — говорив він нераз своїм приятелем. — Старший та середний пізненько споважнїли, а тому всього пішов сїмнайцятий рік, а він вже і учений і дїловий і гроші уміє стерегти. Той буде моїм найлїпшим помічником!

Семенови Силичови видало ся навіть, що его плянам суджено дуже скоро здїйснити ся, тому що Іван Семенич, скінчивши ґімназию і одержавши сьвідоцтво зрілости, явив ся перед вітцем і заявив, що він не думає іти на університет, а хоче зараз взяти ся за дїло.

— За дїло? Ах, ти голубе мій сизенький... Який він! За дїло хоче брати ся? — радістно сказав отець. — Другим всякий дур до голови лїзе — чарка та дївчата — а у него дїло. Славний з тебе молодець!

Але син якось дивно і невиразно дивив ся на вітця і немов би вагував ся висказати, що думав.

— Та я тату не вашим а своїм дїлом хотїв би заняти ся... я придумав своє дїло.

— Своє! Ха, ха, ха! Чиж не молодець? Молодий а розумний... Щож хоч і пусте придумав ти, але нове — то може й піде... А нам при нашім маєтку всього можна... спробовати...

— Та тут і маєтку цїлком не треба.... Тут, крім доброї волї....

— Як? Маєтку не треба? — вже поважно спитав отець. — Таке дїло, що і капіталу не вимагає?... Ну, то, любий синку, штука.

Іван замняв ся, помовчав і нараз, немов би зібравши сили, промовив скоро:

— Я хочу вступити на службу в тюрму — за нещастними ходити.

Семен Силич поглянув на сина широко отвертими очима, дивив ся довго і вкінци спитав:

— Чи здоровий ти, любчику?

Іван мовчав опустивши очи.

— Я тебе питаю — чи ти здоров? Диви що ти видумав! Тьфу! Та ти погадай, що твій отець міліонер. Чи в місті, чи на біржи — особа — і нараз ти, мій син і мені на сором підеш служити в тюрму.... Ні, вже того доки я жию — не буде!

Перед операциєю о годині 8-ій рано, відправила капітула службу Божу, а опісля підчас операциї відспівало архікатедральне духовеньство співану літургію. О стані здоровля недужого будуть видавати ординуючі лікарі щоденно бюлетини. Перший бюлетин виданий в суботу о 4-ій годині пополудни, звучить так:

„Нині рано довершив проф. др. Ридиґер операцию з причини недуги жолудкової у Є. Ем кардинала в присутности проф. дра Зямбицкого, дра Ренцкого, заступаючого проф. Глюзиньского, лікаря дра Гладишовского і радника дра Ясиньского, в асистенциї дрів Красовского, Козловского, Германа і Генцля. Перебіг операциї був зовсім правильний і недужий мае ся добре.—*Др. Ридиґер. Др. Ренцкий.*"

— **Перші загальні збори читальні „Просьвіти" в Сливках**, повіта калуского, відбули ся дня 4-го липня заходами о. Ник. Левицкого, Ів. Гриньчака, Вас. Матішака і других господарів. До читальні вписало ся 40 членів, з тих половина письменних і є надія, що по роботах приступить ще більше людий в члени. До виділу читальні вибрані: о. Ник. Левицкий головою, Федір Стефанів заступником голови, Вас. Матішак секретарем, Ів. Гриньчак бібліотекарем, Дм. Юрчишин касиєром, а на заступників виділових Мих. Неборок і Ів. Портей радний громадский.

— **Сніги** упали дня 7-го і 8-го вересня в Татрах, в околици Нового Санча. В наслідок того воздух значно похолоднів.

— **В Станиславові** засудив тамошний суд на сім літ тяжкої вязниці за то, що убив свого брата Юрка, котрий задержав був для себе три морґи ґрунту, який полишив Юркови єго отець.

— **На кару смерти** засудив трибунал в Яслі на основі вердикту судиїв присяжних селянина Шельца і єго дочку Агнїшку, за то, що в страшний спосіб убили мужа Агнїшки, Йосифа Льоренца. Обжалованим о співучасть був також Іван Стеліґа, любовник Агнїшки, але єго суд увільнив. Стало ся то дня 7-го вересня; тимчасом вже на другий день зголосила ся до судиї Агнїшка і зізнала, що дійство убила свого мужа Йосифа — чого рішучо в часї розправи випирала ся — але не спільно з вітцем, лише спільно з увільненим Стеліґою. В наслідок того видав судия зараз приказ увязненя увільненого день перед тим Стеліґи і розпочав нове слідство.

— **Убийство двох міліонерок.** Берлиньский суд карний розіслав гончі листи за якимсь Йосифом Ґенчі, що доконав перед кількома тиждиями убийства на 71-літній вдові Анні Шульце і єї 51-літній донці Авґусті. Обі жінки, властительки великих копалень ґіпсу і кільканайцяти камениць в Берлині, посідали маєток цінений на 22 міліонів. Помимо величезного маєтку жили они обі скупо і в цілковитій самоті. Не держали ніякої служби і так господарством як всілякими репарациями дому завідували самі. Недовго перед їх смертию винайняв австрийский підданий Йосиф Ґенчі, швець з заводу, в їх домі склеп, а по кількох днях довідали ся мешканці камениці від него, що обі жінки виїхали до Парижа і імовірно не повернуть, позаяк куплять собі віллю під Гановером, де і замешкають, єго-ж просили, щоби їм прислав ціле домове урядженє і адмінїстрував їх каменицями в Берлині. В кілька днів опісля велїв привезти дві фіри піску і всипати через вікно до пивниці. Покрутив ся ще трохи з ключами властительки по єї помешканю, а відтак щез без слїду. Доперва по 15 днях добув ся сторож до пивниці і найшов тїла обох жінок, запаковані в скрини і присипані піском та румовищем. Тїла уляглн вже сильному розкладови. Убийства доконав нїхто иньший як Ґенчі, котрий спровадив ядає ся жінки до пивниці в цїли умовленя що до єї направи і замордував їх в підступний спосіб. Мешканє жертв застано в як найбільшім непорядку. Злочинець зрабував з шуфляд і скринь всьо, що лиш дало ся унести. Вправдї по розісланю за ним гончих листів телеґрафовано до берлиньскої полїциї, що Ґенчого видїли в Монахові і в Брукселі, але все то було за пізно. Убийник всїв мабуть в Гамбурзї на пароведь і опинив ся вже давно в Америці. Весь маєток по міліонерках дістанесь пасербови старушки, котрого ще доси не віднайдено.

— **Страшний поєдинок.** Румуньский селянин Ґріґор Мунтяк підозрівав свою доволї красну жінку о невірність. Одного дня застав він єї в поли на любовних сходинах з Ілїєю Павелом, котрого він вже давно підозрівав о заказані зносини. Случайно у обох були коси в руках і почала ся між обома селянами страшна борба. Після короткої кровавої бійки Ілїя упав півмертвий на землю. Недовго по тім ішло туди військо і по заосмотреню ран війсковим лїкарем, принесено умираючого до села.

Господарство, промисл і торговля.

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер"** прибуло в місяци серпни с. р. 7797 важних поліс на 3,868.055 зр. обезпеченої вартости з премією 31.402 зр. 27 кр. Разом від 1 січня с. р. було до кінця серпня с. р. 33.347 поліс на суму 18,245.432 зр. в. а. з премією 153.860 зр. і 46 кр. Попередного року було в тім самім часї 25.518 обезпечень в сумі 14,269.189 зр. обезпеченої вартости з премією 120.059 зр. і 70 кр. в. а., а першого року в тім самім часї лиш 5878 поліс на 4,325.696 зр. обезпеченої вартости і 33.294 зр. 41 кр. премії.

Шкід прибуло в серпни 65 случаїв, прото разом з попередними було до кінця серпня с. р. 281 шкід, з котрих 262 вже виплачено, 6 відшкодовань (в сумі 1047 зр.) на разї з причин правних здержано, а 13 шкоди в ліквідациї.

Сума всїх тих шкід разом з коштами ліквидациї, по відчисленю участи реасекурованої виносить 34.386 зр. і 93 кр. в. а.

Фонд резервовий, вложений в цінних паперах виносить з кінцем серпня 66.883 зр. і 24 кр.

— **Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Днїстер" у Львові** стоварищеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць серпень 1897.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів . . .		31.742 кор.	83 сот.
2. Фонд резервовий . .		1.720 „	94 „
3. Вкладки:			
а) стан на початку місяця серпня	212.152·80		
б) вложено в серпни .	33.264· —		
в) вийнято в серпни . .	5·595· 32		
позістає з кінцем серпня .		239.821 „	48 „
4. Сальдо проц. (побраних) .		7.448 „	74 „
5. Специяльна резерва зисків і страт . . .		229 „	59 „
сума корон		280.963 „	58 „

II. Стан чинний:

1. Цінні папери . .		1.200 кор.	— сот.
2. Позички удїлені:			
а) стан на початку місяця . .	242.706· 61		
б) удїлено в серпни .	8.740 —		
в) сплачено в серпни .	3.247· 67		
стан з кінцем серпня .		248.198 „	84 „
3. Готівка в касї з днем 31/8		1.360 „	81 „
4. Льокациї:			
а) в Щадници почтовій (оборот чековий) . .		9.777 „	92 „
б) в цінних паперах		19.994 „	14 „
6. Сальдо коштів адмінїстрац.		431 „	77 „
сума		280.963 „	58 „

Членів прибуло 16, убуло 0, отже разом з кінцем серпня 1897 членів було 810, з деклярованими удїлами 851 в сумі 42.550 кор.

З припавших до заплати рат позичкових залягало з кінцем серпня с. р. 76 рат в сумі 2833 кор. 88 сот., з котрих однак часть вплинула уже в вересни с. р.

Стопа процентова від вкладок 5 прц.; процент від позичок удїлюваних 7 прц.

Іван не промовив нї слова і пішов до себе. Сидить все в комнатцї, та заєдно читає книжки та якісь писані зшитки.... На дворі спека, а він над столом зігнувшись пише щось до пізної ночи.... Іван Силич не витерпить, зайде до него.

— Що ти, над чим тут сидиш? Погода така красна, конї на стайни дармо овес їдять, парубки аж потовстїли з дарнованя — та ти поїхав би хоч до Сокільник, полюбував ся.

— Нї, тату, не люблю я їздити вашими кіньми, вже лучше посиджу дома.

— Та поїдь куди небудь! Розірви ся! Сидиш-сидиш.... Може гроший нема?

— Нї, менї ще з минувшого місяця лишило ся.... Та менї і за книжкою весело. Кудиж я поїду?

Отець махне рукою і вийде з комнати.

Читав-читав Васько книжки і нараз почав ходити кождого дня до Гвоздилиньского шпиталю.

„Що за причина? — думав отець. — Чого він внадив ся кождого дня бігати до шпиталю? Чи не яка дївчина сподобалась?... Там справдї суть такі хитрі... Ну, та то молодецке дїло — не шкодить!"

Якже здивувавсь отець, коли в перших днях серпня прийшов Іван Семенович до батька та каже: — Позвольте батьку записатись менї на курси хірурґічні. Я до іспиту приготований.

— А се що за новина? Бій ся Бога, Ваську! чому тобі як раз сей фах подобавсь?

— Тому, що менї подобалось доглядати недужих.... Хочу бути їм помічним.

— Так іди вже лучше на медицину! Щож хочеш більше? Тобі з твоїм сьвідоцтвом всюди отверта дорога.... А то, бій ся Бога, при наших майнї, та лише хірурґом. Таж менї приятелї не дадуть перейти!

Васько старавсь всякими способами перемочи вітця; однак Семен Силич оставсь незломним та не позволив. Іван Семенич насупивсь гірш прежнього та замкнувсь знова у себе; бушує все по книжках та пише. Однак раз отець вже не витерпів — тодї, як сина не було дома — пішов до него, у його сьвітлицю, та заглянув в єго теку, що лежала на столї. На першій сторонї дневника він прочитав:

„Ненавиджу богатство.... Ненавиджу блеск і роскіш. По що се без'умне скупленє великих капіталів в одних руках? На що ся соблазнь бідним, озлобляюча їх, побуджаюча до ненависти, зависти, до пониженя перед богачами.... Єслиб моя воля...."

Тут хтось згомонїв на коритари, і Семен Силич замкнув теку, та вийшов скоро із сьвітлицї.

— „Так он що йому в голові!" думав він опісля нераз, та рішив, що Васькови треба чим скорше помочи до якогось дїла; а то він з нудьги, Бог зна' чого додумаєсь. —

Якось в два місяцї опісля, прийшов Іван Семенович до батька та сказав, що він желає заниматись сїльскою школою, та думає відкрити таку школу в селї Нелюбові 50 верстов від Москви. Сим разом вже Семен Силич не протививсь — позволив, кріплячись в серци! Робить нїчого! А Іван Семенович зрадувавсь, уцїлував батька та другого дня почав вже побивать ся о позволенє. Одержавши се, заосмотривсь він грішми та книжками і виїхав із Москви у сїльску тишину в самім розгарі зимового сезону та зимових приємностий. Від сего часу, майже не виїжджаючи нї куди, провів Іван Семенович два роки в Нелюбові та немов зріс ся з селом та народом. Жив він в убогій хатинї, а школу та церков в селї украсив гарно та величаво. Він сам учив та сам же і лїчив, всїх, хто лиш удавсь до него о поміч, — та роздавав і грошї, які лиш мав при собі. З початку просив він батька о позичку на свою пенсию, а пізнїйше забирав грошї вже наперед.

На другий рік приїхав лїтом до батька на відпочинок. Семену Силичу видавсь Іван Семенович здоровшим та майже веселїйшим, та сам радо оповідав, як він поступав з учениками, як роздавав книжки читаючим селянам, та як уряджував забави для дїтий селяньских.

На іменини сина Гвоздилина подарував єму рекрутский квіт і каже:

— Тобі, хлопче, треба іти на другий рік на службу, тягнути жереб. Отже тут маєш квіт, такий як і старшим братам. Сиди, не відбивай ся від своєї роботи, коли вже любо тобі.

Телеґрами.

Тотіс 13 вересня. Цїсар з архикнязями був рано на тихій службі Божій, по полудни в замковім парку на добродїйнім базарі, устроєнім в користь навіщених повеню. О четвертій пополудни станув цїсар нїмецкий на двірци. Повитав єго Цїсар, архикнязї і достойники. Оба монархи поцїлували ся і кілька разів устискались. Також сердечне було привитанє з архикнязями. По привитаню оба цїсарі серед одушевлених окликів народу поїхали до замку, де по перегляненю почетної компанії представили ся нїмецкому цїсареви ґенерали і княгиня Естергази. В ґалевім обіді взяли участь монархи, архикнязї та шефи ґенерального штабу російский, нїмецкий і австро-угорский. Місто було вечером ілюміноване.

Атени 13. вересня. Приїхав тут президент кретийского народного собраня. Перед виїздом з Крети вислав до адміралів письмо, в котрім заявляє, що Кретийцї згодять ся на автономію, але під услівєм, що турецкі войска опустять остров.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

Реальність в Калуши при трактї Станїславівскім: 2 і пів морґа огорода, дім і стайня, з вільної руки до спродания. Близша відомість у Мартина Посацкого в Хотїни під Калушем.

— До двох приватистів з III кл. гімназ. потрібний безпроволочно яко учитель ученик висшої ґімназиї або академік. Близшу звістку подасть на подані компетентом услівя Уряд парохіяльний в Груповичах, почта Стубно.

— Курс науки дяківства і сьпіву хорального. На основі рішеня Вс. Митроп. Консист. з дня 13 липня 1890 ч. 5040 уділяє в низу підписаний науки дяківства і сьпіву хорального при церкві в Зборові. Курс науки розпочинає ся з днем 1/13 жовтня 1897. Близшої відомости що-до принята подасть інтересованим на жадане підписаний: Т. Янишевский, учитель дяківства і управитель хору в Зборові, почта в місци.

Н. Н. у Львові: Причиною гикавости єсть рід корча, котрий підчас говореня настає або в язицї, або в горлї, губах, гортанцї і в мязах (мушкулах) віддихових а причина того корча знов лежить головно в нервах, що розходять ся в приладах, служачих до говореня, або також і в самім мозку. Що так єсть, видимо вже з того, що чоловік, котрий впрочім зовсїм добре говорить, може в хвили якогось великого перестраху онїміти, а хоч опісля й відзискає мову, стане гикавим. Иноді може також причина гикавости бути в хибнім віддиханю. Се послїдне буває часто особливо у дїтий, але також і у старших осіб. Щоби від гикавости можна вилїчити ся, треба передовсїм знати, де і в чім єсть її причина. Коли причина лежить в мозку, тогди по найбільшій части годї позбути ся гикавости; коли же она лежить в приладах, що служать до говореня, то при сильній воли і відповідній вправі можна з неї вилїчити ся. Той, що загикує ся, а хотїв би того позбути ся, мусить передовсїм уважати добре на то, де чує трудність при говореню. Може н. пр. так бути, що гикавий скоро отворить губи до вимовленя якого звуку, не може їх борзо замкнути, щоби вимовити зараз другий звук, або на відворот: скоро стулить губи, не може їх борзо знову отворити. Так само буває і з язиком: хтось н. пр. загне язик як до вимовленя букви „р", але язик при вимові не хоче єму дрожати; инший не може підогнути язика і ніяк не всилї вимовити тої букви. У кого губи при вимові лишають ся кругло отворені, той гикає ся ввичайно: „о—о—о"; хто не може язика підогнути, говорить „л" замість „р" і т. д. Отже хто хоче вилїчити ся з гикавости, нехай передовсїм старає ся, щоби правильно віддихав. Коли зачинає говорити, нехай глубоко втягне в себе воздух і уважає, щоби завчасу відотхнув, заким би єму слово або склад слова урвав ся; нехай передовсїм уважає щоби правильно вимамавляв перший склад слова і нехай учить ся вимавляти правильно і довго звуки: а, о, у, е, і, и слова треба вимавляти поволи складами і давати собі при тім такт рукою: раз! два! три! чотири! (н. пр. „моя мама": мо (1!) = я (2!) ма (3!) = ма (4!). Трудно нам тут поясняти цїлий спосіб, як лїчити ся з гикавости; коли умієте по нїмецки, то купіть собі книжочку „Was ist Stottern und wie soll es behandelt werden? Leipzig, Verlag v. Ernst Keil's Nachfolger" а там знайдете все чого Вам потреба — **І. Р. з над Днїстра**: 1) Морскими Оками звуть ся озера в тій части карпатских гір, що звуть ся Татрами, в тій стороні як з нашого боку купелеве місце Закопане а з угорского боку купелеве місце Шмекс найбільше Морске Око, а заразом найкрасше єсть т. зв. Рибне озеро на галицкій сторонї. Спір о Морске Око межи Угорщиною а Галичиною не ведеся лиш о саму воду, о озеро, але о ґрунти там положені, а важність спору ось в чім: Угорщина єсть супротив нас заграницею. Коли би Угорщина посунула свою границю на наш бік, то ґрунти наших людий були би тогди за границею і була би велика трудність користати з них; треба би їх хиба позбути ся. Галичина противить ся такому переложеню границї, бо Угорщина домагає ся сего без права до того. — 2) Що єсть бігун, трудно нам короткими словами пояснити, бо коли Вам скажемо, що єсть то конець земної оси, то будете з того такі мудрі як і без того. Незадовго будемо писати у фейлєтонах про сьвіт і землю під заголовком „Чудеса сьвіта", а там знайдете поясненє того що то єсть бігун і ще дещо цїкавійшого. Тут скажемо Вам лиш так: пробийте круглу барабольку крізь середину на скрізь дротом або патичком; то місце на барабольці де дріт одним або другим кінцем вистає з барабольки, буде звати ся бігуном. Отже на барабольці будут два бігуни, один проти другого, а дріт або патичок буде звати ся тогди осею. То само єсть і на земли. Земля обертає ся так, як колиб на дротику (доокола оси); того дротика (оси) по правдї на нїй нема, ми собі єго лиш думаємо, а ті місця, де він (тота вісь) нїби виходить з землї, називає ся бігуном. На бігунї ще нїхто не був від коли люди на земли і тому бере цїкавість як той бігун виглядає. Задля тої цїкавости їздив Нанзен до бігуна, задля того поїхав також і Андре. — **О. А. Ч. зі Львова**: Вашу траґедию прочитаємо, скоро будемо мати час, і дамо Вам відповідь, але не надїйтесь єї так скоро. Тут додамо лиш зараз з гори, що не обіцюємо собі богато з „траґедиї зі сьпівами і танцями". Дивна то якась траґедия, в котрій дїлаючі особи сьпівають і танцюють. — Случайно впали нам у Вашій траґедиї слова „чїт чи лїшка". Ви, видко, не знаєте значіня сих слів, бо були би їх в письменній мові може не ужили. То суть зіпсовані, перекручені слова „чет" і „личко" значить ся, напись на монетах, котру можна відчитати (чет) і герб або голова (личко) пануючого монарха. При забаві кидає ся монетою і згадує ся як она упаде, чи четом, чи личком, отже питає ся: „Чет чи личко? — Оріхами в „чет чи личко" не можна грати. Хто бере ся писати, повинен прецї знати язик, в котрім хоче писати. — **Нещасний**: Ваша постанова до нїчого, бо не дасть ся перевести. Таких „нещасних" повно на сьвіті; не робіть собі нїчого з того, шукайте лиш способу до житя. Ви чоловік молодий, а здаєсь і здоровий а то вже щаєте. Старайтесь до якого практичного фаху, може на практику до торговлї, або коли Вам нїчого не хибує, вступайте до войска, опісля зможете знайти собі якусь службу може при почтї, бо вже маєте якусь практику, але з теперішної служби кажіть виставити собі сьвідоцтво, опісля зможете предложити. — **Т. Ш. в Ст. с.**: Ваш отець прецї сьвящеником і чей найлїпше міг би Вам в тім порадити. Треба мати бодай IV. клясу ґімназияльну. Найлїпше беріть ся до якогось фаху, заким Вас ще захопить войско.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

Нї словечка не промовив Іван Семенович; взяв квіт, подякував вітцеви і сховав єго до кишенї. Вскорі потім він знов поїхав на село і знов цїлий рік щиро займав ся школою.

„Ну, почав думати Семен Силич, тепер пора взяти ся за Васька.... Хлопцеви кінчить ся двайцятий рік... Побавив ся школою... Вже буде!"

І задумавши справдї віддати синови часть своїх московских дїл, Гвоздилин став рівночасно оглядати ся за жінкою для него, щоби звязати єго з Москвою. — Як лиш Іван Семенович приїхав на лїто з Нелюбова, приступив отець до него:

— Ну, сину, ти вже хиба не вернеш до твоєї школи?

— Нї, я й сам так думаю, що не верну — відповів Іван Семенович. — Я вже глядаю там якого відповідного учителя.

— Отсе добре, що сам догадав ся — замітив вдоволено Семен Силич синови. — Сам зрозумів, що ті всї забавки треба тепер кинути і приготовляти ся до вітцевих дїл. Та й отець твій не дармував: вишукав тобі жінку.

Іван Семенович нахмурив ся.

— Дармо хвалите мене за догадку; я вас не розумію, а ви мене не зрозуміли.

— Як не зрозумів? Чи думаєш, що отець вже розуму не має? Зрозумів, що надоїла тобі школа і що ти загадав єї кинути.

— Нї, оно не цїлком так! Ті три роки, котрі я був занятий школою — я уважаю найщасливійшими в моїм житю.... І я би цїле житє не розлучив ся зі школою, коби не войскова повинність. Тепер треба буде іти на службу.

— На яку ще службу? — з досадою заговорив Гвоздилин. — Що ти плетеш? А о квітї забув?

— Нї, не забув о нїм; але я вже того квіту давно не маю.

— Як?... Не маєш? А деж він? Згубив, украли, продав, чи що?

— Нї. Подарував — селянинови, приятелеви. Він має сина....

— Що таке? Та як ти сьмів! Та хто тобі позволив, га? Хлопови — давати квіт! Таж він коштує пять тисяч....

— Чого ти сердиш ся, тату? — спокійно сказав Іван Семенович. — Таж ти подарував єго менї. Він був мій — то я й розпорядив ся ним. Він єму потрібнїйший як менї — таж у него син робітник!

Семен Силич опустив ся на крісло і вдержуючи гнів промовив крізь зуби:

— Нї! Ти, брате, якийсь йолоп! — Гнївай ся або нї, а йолоп.

Іван Семенович не відповів на то нї слова.

— Ну, та вже всьо одно. Що упало — то пропало! Роздобуду другий квіт — заплачу десять тисяч.... А на службу не пущу тебе. Ти менї і тут потрібний.

— Нї, я піду на службу, коли витягну жереб! — твердо сказав Іван Семенович. — Другі відбувають повинність — і я не лїпший.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.